

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2797/2020
09.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац, Драгане Маринковић, Бранка Станића и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Мирјана Деретић, адвокат из ..., против туженог АД за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд, кога заступа пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1096/20 од 22.05.2020. године, у седници одржаној 09.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1096/20 од 22.05.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1096/20 од 22.05.2020. године у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за месец март и април 2018. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1096/20 од 22.05.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 736/19 од 18.11.2019. године у делу којим је одлучено о тужбеном захтеву на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од фебруара 2016. године закључно са фебруаром 2018. године и одлуци о трошковима поступка и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 736/19 од 18.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да тужилац има право на исплату топлог obroка и регреса за период од фебруара 2016. године закључно са априлом 2018. године код туженог. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев, којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име неисплаћеног топлог obroка за период од фебруара 2016. године закључно са априлом 2018. године исплати 105.271,12 динара са законском затезном каматом на појединачно означене новчане износе ближе одређено у изреци. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име неисплаћеног регреса за период од фебруара 2016.

године закључно са априлом 2018. године исплати 28.537,76 динара са законском затезном каматом на појединачно означене новчане износе ближе одређено у изреци. Ставом четвртим изреке тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 21.230,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1096/20 од 22.05.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка је одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са позивом на члан 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда, на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради уједначавања судске праксе донео одлуку као у правом ставу изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...55/14), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог од 01.09.2015. године по закљученом Анексу број 3 уговора о раду, на пословима ... По извршеним статусним променама код "Железнице Србије" АД усвојен је Колективни уговор ("Службени гласник Железнице Србије" број 4/15 од 24.03.2015. године), који се примењивао и на запослене туженог као правног следбеника. Наведеним Колективним уговором предвиђено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на 1 радни час. Висина наведених накнада није вредносно исказана и не може се утврдити у ком проценту учествује у вредности једног радног часа, осим за месец март и април 2018. године. Наиме, након ступања на снагу Колективног уговора туженог ("Службени гласник Железнице Србије АД" број 24/18 од 24.05.2018. године), на основу чланова 62. и 63, тужиоцу је исплаћена накнада за топли оброк и регрес што је исказано у обрачунским листама за март, април и мај 2018. године. На основу налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област утврђена је висина трошкова на име неисплаћене накнаде за топли оброк и регрес за спорни период, тако што је обрачун извршен на основу процентуалног односа последњег износа исплаћених накнада и тадашње основне зараде, те применом тако утврђеног процента на зараду тужиоца у спорном периоду.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, закључујући да нема одговарајућег општег акта који би био

инструмент за реализацију тражених накнада, осим накнаде за март и април 2018. године која је исплаћена на основу Колективног уговора туженог ("Службени гласник Железнице Србије АД" број 24/18 од 24.05.2018. године).

Чланом 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а према одредби члана 105. став 3. Закона, под зарадом се сматрају сва примања из радног односа осим накнада трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тач. 1 и 4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. овог закона. Одредбом члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду је прописано да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 121. став 1. закона је прописано да је послодавац дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ број 4 од 24.03.2015.године) је регулисано да одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених се примењују од 01.02.2015. године. Чланом 57. је прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

Колективним уговором туженог ("Службени гласник Железнице Србије АД" број 24/18 од 24.05.2018. године) у члановима 62. и 63. прописано је право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор. Наведене одредбе примењују се од зараде за март 2018. године.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор, за месец март и април 2018. године који су након ступања на снагу Колективног уговора туженог ("Службени гласник Железнице Србије АД" број 24/18 од 24.05.2018. године), исплаћени и исказани у обрачунским листама за тужиоца. Због тога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права у том делу, а део ревизијских навода се односи на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што не може бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Међутим, Врховни касациони суд сматра да у периоду од фебруара 2016. године закључно са фебруаром 2018. године, конкретизација права из наведене одредбе Колективног уговора за „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“ број 4 од 24.03.2015.године) није извршена, односно да се из овако утврђене вредности радног часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер она није одређена у номиналном износу, а ни у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Осим тога, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и на њихову стручну спрему. Због тога се не може прихватити правно становиште

нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, јер у том случају висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би директно зависила од висине коефицијента за конкретно радно место, односно била би у директној сразмери са коефицијентом радног места, што није правилно.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови због погрешне примене материјалног права нису оценили правилност обрачуна и висину тражене накнаде за топли оброк и регрес, који је дат у налазу и мишљењу вештака, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па нема услова за преиначење нижестепених пресуда. Висина регреса и топлог obroка може се утврдити вештачењем на основу параметара из ранијих општих аката, па ће првостепени суд оценити дати налаз и мишљење вештака на основу члана 8. ЗПП, а уколико се укаже потребним извешће и допунско вештачење.

На основу члана 414. став 1. и 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић